



## LIETUVOS ADMINISTRACINIŲ GINČŲ KOMISIJOS PANEVĖŽIO APYGARDOS SKYRIUS

### SPRENDIMAS

2024 m. gegužės 27 d. Nr. 21RE4-58 (AG4-76/18-2023)  
Panevėžys

Lietuvos administracinių ginčų komisijos (toliau – Komisija) narių kolegija, susidedanti iš Komisijos Kauno apygardos skyriaus narės Beatos Labutytės ir Komisijos Panevėžio apygardos skyriaus narių Sigitos Šimbelytės (pranešėja) ir Vestos Šliogerytės (posėdžio pirmininkė),

viešame Komisijos posėdyje rašytinio proceso tvarka išnagrinėjo administracinį ginčą pagal pareiškėjos E. Č. individualios įmonės, atstovaujamos advokato padėjėjo K. R., skundą atsakovui Rokiškio rajono savivaldybės merui dėl sprendimo panaikinimo.

Komisija

n u s t a t ė:

*pareiškėja E. Č. individuali įmonė (toliau – ir pareiškėja, ir Įmonė) skundu Komisijos prašo panaikinti Rokiškio rajono savivaldybės (toliau – ir Savivaldybė) mero (toliau – ir atsakovas, ir Meras) 2023-07-04 raštą (sprendimą) Nr. SD-5.24 E „Dėl atsisakymo išduoti licenciją verstis mažmenine prekyba alkoholiniais gėrimais“ (toliau – ir Sprendimas).*

Paaiškino, kad E. Č. (E. Č. II savininkas), 2006-07-03 įsteigė E. Č. individualią įmonę, kuri veikia iki dabar, Įmonės pagrindinė veikla – viešasis maitinimas, Įmonė maitinimo veiklą vykdo patalpose pavadinimu „(duomenys neskelbtini)“, esančiose adresu: (duomenys neskelbtini) (toliau – Patalpos (duomenys neskelbtini)). Savivaldybė Įmonei išdavė 2007-01-05 Licenciją Nr. 373 – verstis mažmenine prekyba alkoholiniais gėrimais (toliau – Licencija Nr. 1) ir Licenciją Nr. 1-297 – verstis mažmenine prekyba tabako gaminiiais (toliau – Licencija Nr. 2), kurios yra neterminuotos. Narkotikų, tabako ir alkoholio kontrolės departamento (toliau – Departamentas) 2019-02-14 nutarimu taikyti ekonomines sankcijas už tabako, tabako gaminių ir su jais susijusių gaminių kontrolės įstatymo pažeidimus Nr. ATK2-18/19 (toliau – Nutarimas Nr. 1) Įmonė už Lietuvos Respublikos tabako, tabako gaminių ir su jais susijusių gaminių kontrolės įstatymo (toliau – TTGKĮ) 14 straipsnio 3 dalies 1 punkto, 4 punkto ir 6 punkto reikalavimų pažeidimus buvo nubausta ekonomine sankcija, t. y. pinigine 2896 eurų bauda, o Departamento 2019-02-21 nutarimu taikyti ekonomines sankcijas už alkoholio kontrolės įstatymo pažeidimus Nr. ATK2-25/19 (toliau – Nutarimas Nr. 2) Įmonė už Lietuvos Respublikos alkoholio kontrolės įstatymo (toliau – AKĮ) 17 straipsnio 1 dalies 2 punkto, 8 punkto ir 11 punkto, 2 dalies 2 punkto, 7 punkto ir 9 punkto reikalavimų pažeidimus buvo nubausta ekonomine sankcija, t. y. pinigine 289 eurų bauda. Nutarimu Nr. 1 ir Nutarimu Nr. 2 Įmonei ekonominės sankcijos buvo pritaikytos už tai, kad 2018-11-30 atlikus neplaninį patikrinimą, Įmonės tarnybinėse Patalpose (duomenys neskelbtini) šaldytuve buvo rastas laikomas atidarytas 0,5 l talpos butelis su 0,3 l skysčiu (nedenatūruotu etilo alkoholiu) bei malkinėje 10 l talpos butelis su 8 l skysčiu (naminio alkoholio) bei Įmonės Patalpose (duomenys neskelbtini) laikomi 90 pakelių cigarečių „Premjer“ su baltarusiškais banderolėmis. 2019-04-29 pasirašytai buvo gautas Savivaldybės administracijos 2019-04-17 sprendimas Nr. SD-5.24-1309 „Dėl licencijų galiojimo panaikinimo“ (toliau – 2019-04-17 Sprendimas), susipažinus su juo, paaiškėjo, kad šiuo sprendimu Įmonei licencijas išdavusi institucija, atsižvelgdama į Departamento 2019-04-12 raštą Nr. S- 986(3) „Dėl

licencijuojamos veiklos pažeidimų“ bei vadovaudamasi AKĮ ir TTGKĮ, Įmonei nuo 2019-04-16 panaikino Licenciją Nr. 1 ir Licenciją Nr. 2 metų laikotarpiui. Esant šioms faktinėms aplinkybėms, su Savivaldybės administracijos direktoriaus 2019-04-16 įsakymu Nr. AV-366 „Dėl licencijų, išduotų E. Čiučelio IĮ, galiojimo panaikinimo“ (toliau – 2019-04-16 Įsakymas), kuriuo Įmonei nuo 2019-04-16 yra panaikintos Licencija Nr. 1 ir Licencija Nr. 2, pareiškėja nesutiko, nes manė, kad šis Savivaldybės administracijos direktoriaus sprendimas neatitinka proporcingumo, protingumo ir teisingumo principų reikalavimų, t. y. akivaizdžiai per didelė ir neproporcinga (neadekvati) sankcija padarytam teisės pažeidimui ir dėl to yra neteisinga, apskundė Regionų apygardos administraciniam teismui (toliau – Teismas). Teismo 2019-10-08 sprendimu (Administracinė byla Nr. (duomenys neskelbtini), pareiškėjos skundas buvo patenkintas pilnai ir 2019-04-16 Įsakymas buvo panaikintas, nes šiuo administraciniu aktu pritaikyta (-os) ekonominės sankcijos yra akivaizdžiai neproporcingos ir neadekvačios padarytiems pažeidimams, todėl neteisingos. Esant šioms aplinkybėms, Įmonė viešojo maitinimo veiklą vykdo Patalpose iki šiol ir daugiau jokių pažeidimų, susijusių su AKĮ ir TTGKĮ, nėra padariusi.

Pareiškėjo teigimu, kadangi veikla buvo vykdoma sėkmingai, įvertinus Rokiškio mieste susidariusią situaciją dėl viešojo maitinimo, Įmonė nusprendė plėsti savo veiklą ir tuo tikslu Rokiškio mieste susirado patalpas tokiai veiklai vykdyti, t. y. patalpas, esančias adresu: (duomenys neskelbtini), kur veikia (duomenys neskelbtini) (toliau – Patalpos (duomenys neskelbtini), todėl, siekiant gauti šiai prekybos vietai licencijas prekybai tabako gaminiais ir alkoholiniais gėrimais, buvo su prašymais kreiptasi į Savivaldybę. Mero 2023-06-07 potvarkiu Nr. MV-109 „Dėl licencijos verstis mažmenine prekyba tabako gaminiais“ (toliau – Potvarkis Nr. MV-109) buvo išduota neterminuota licencija Nr. 1-404 verstis mažmenine prekyba tabako gaminiais Patalpose (duomenys neskelbtini) (toliau – Licencija Nr. 1-404) ir apie tai Įmonė buvo informuota 2023-06-08, o 2023-06-22 Įmonė buvo informuota, kad Licencija Nr. 1-404 bus panaikinta, remiantis Departamento raštu, gautu 2023-06-13, dėl Įmonei taikytų ekonominių sankcijų, susijusių su AKĮ ir TTGKĮ reikalavimų pažeidimais, nes nuo sprendimų įsiteisėjimo dienos dar nėra praėję 5 metai (pareiškėjos pastaba: šie pažeidimai yra susiję su pareiškėjos skunde nurodyta Administracine byla Nr. (duomenys neskelbtini). 2023-07-07 Įmonė gavo Mero Sprendimą, kuriuo buvo atsisakyta tenkinti Įmonės 2023-06-05 prašymą, t. y. atsisakyta išduoti licenciją vykdyti mažmeninę prekybą alkoholiniais gėrimais Patalpose (duomenys neskelbtini), atsisakymo pagrindas Departamento 2023-06-13 raštas Nr. S-11331401 „Dėl informacijos apie E. Č. individualią įmonę pateikimo“ (toliau – 2023-06-13 Raštas).

Pareiškėja skunde Komisijai teigia, jog ji su administraciniais aktais, t. y. Mero 2023-06-20 potvarkiu Nr. MV-143 „Dėl licencijos verstis mažmenine prekyba tabako gaminiais galiojimo panaikinimo“ (toliau – Potvarkis Nr. 143) ir Sprendimu nesutinka visiškai, nes mano, kad šie Mero priimti administraciniai aktai yra akivaizdžiai neproporcingi ir neadekvatūs esamoje situacijoje, neatitinka proporcingumo, protingumo ir teisingumo principų reikalavimų, todėl yra neteisingi ir naikintini bei nurodė šiuos nesutikimo motyvus.

Pasak pareiškėjos, kaip matyti iš Sprendimo, jis yra grindžiamas reikalavimų neatitikimu AKĮ 18<sup>1</sup> straipsnio 1 dalies 2 punktu ir 34 straipsnio 17 dalies reikalavimams, todėl licencija nėra išduodama. Pareiškėja nurodė AKĮ 18<sup>4</sup> str. 1 dalies 2 punkto, 5 punkto, 34 straipsnio 17 dalies nuostatas ir teigia, jog, kaip matyti iš Potvarkio Nr. MV-143, tai šis administracinio akto priėmimas irgi grindžiamas analogiškais nuostatomis, kaip ir Potvarkis Nr. MV-143, tik numatytais TTGKĮ 11 straipsnio 16 dalies 1 ir 4 punktuose ir kt. bei Departamento 2023-06-13 Raštu dėl Įmonei taikytų ekonominių sankcijų, susijusių su AKĮ ir TTGKĮ reikalavimų pažeidimais, nurodytais Administracinėje byloje Nr. (duomenys neskelbtini). Pareiškėja nurodė, jog Įmonei Nutarimu Nr. 1 ir Nutarimu Nr. 2 taikyti ekonomines sankcijas už šiuose nutarimuose nurodytus įstatymų pažeidimus buvo nustatytos vienu metu, t. y. 2018-11-30 atlikto patikrinimo metu, todėl, pareiškėjos manymu, šie pažeidimai yra laikytini kaip pirmą kartą padaryti pažeidimai, o ne pakartotiniai, ką suponuoja atskirų nutarimų priėmimo laikas ir šių pažeidimų nagrinėjimo bylų būdas – nagrinėti kaip atskiri, šie pažeidimai Įmonei nustatyti pirmą kartą per visą Įmonės veiklos vykdymo laikotarpį – 12 metų 6 mėnesius, todėl nelaikomi kaip sistemingi, užfiksuoti pažeidimai yra susiję su alkoholio ir tabako gaminių laikymo tvarkos pažeidimais, ką Įmonės savininkas nuo pat pradžių nuoširdžiai pripažino ir

savo kaltės neneigė bei dėl padarytų pažeidimų nuoširdžiai gailisi ir prekybą reglamentuojančių įstatymų reikalavimų laikosi ir laikysis toliau. 2018-11-30 atlikto patikrinimo metu rasto alkoholio ir tabako gaminių tikslo parduoti Įmonė neturėjo ir nepardavinėjo, visa tai (daiktai) buvo Įmonės savininko įgyti savo asmeninėms reikmėms arba buvo palikti kitų asmenų su Įmonės savininko sutikimu, o faktų, patvirtinančių nedematūruoto alkoholio, namų gamybos alkoholio ar tabako gaminių, įvežtų kontrabandos keliu, pardavimą nėra nustatyta per visą Įmonės veiklos laikotarpį (beveik 13 metų). Be to, Įmonė per visą veiklos laikotarpį, nepažeisdama Lietuvos Respublikos teisės aktų reikalavimų, savalaikiai mokėjo pelno ir kitus teisės aktais nustatytus mokesčius valstybei – Valstybinei mokesčių inspekcijai, Sodrai, komunalinius ir kitus mokesčius, t. y. prisidėjo prie valstybės finansų kūrimo, buvo sukurta darbo vieta Įmonės savininkui, kaip fiziniam asmeniui, turinčiam neįgalumą, kuri yra jo paties ir jo šeimos pragyvenimo šaltinis, nes Įmonės savininkas, kaip fizinis asmuo, savo iniciatyva ir darbu pats susikūrė sau darbo vietą, neprašydamas jokios paramos iš valstybės, mokėjo mokesčius valstybei ir tuo pačiu metu išlaikė šeimą – (duomenys neskelbtini). Taip pat Įmonėje yra sukurta ir papildoma darbo vieta, nes dirba vienas darbuotojas, kuriam irgi mokamas atlyginimas bei nustatyti valstybės mokesčiai. Pareiškėja daro išvadą, kad Įmonės vykdoma veikla tam tikra prasme (Rokiškio rajonas) kuria pridėtinę vertę, t. y. prisideda prie gėrio valstybės kūrimo – darbo vietų kūrimu, mokesčių mokėjimu ir panašiai. Įmonė, plėsdama savo veiklą Patalpose (duomenys neskelbtini), kaip tik nori prisidėti prie gerovės kūrimo, nes daugiau jokių pažeidimų, susijusių su AKĮ ir TTGKĮ, nėra padariusi, laikosi teisės aktų reikalavimų ir jų nepažeidinėja, o pirmai prekybos vietai – Patalpose (duomenys neskelbtini) išduotos licencijos verstis mažmenine prekyba tabako gaminiais ir alkoholiniais gėrimais nebuvo atimta. Todėl pareiškėja daro išvadą, jog, esant aukščiau nurodytoms faktinėms aplinkybėms, Įmonei Patalpose (duomenys neskelbtini) leidimas verstis mažmenine prekyba tabako gaminiais ir alkoholiniais gėrimais neišduodamas remiantis tik formaliais teisės aktų reikalavimais, kurie prieštarauja bet kokiai logikai, proporcingumo, protingumo ir teisingumo principų reikalavimams, yra neproporcingi ir neadekvatūs, nes Įmonė mažmeninę prekybą tabako gaminiais ir alkoholiniais gėrimais vykdo Patalpose (duomenys neskelbtini), jokių teisės aktų pažeidimų, susijusių su šia mažmenine prekyba nedaro ir nedarys, laikosi teisės aktų reikalavimų, susijusių su tabako gaminių ir alkoholinių gėrimų prekyba, todėl, logiškai mąstant, jokių apribojimų prekybai neturėtų būti, bet yra.

Pasak pareiškėjos, AKĮ 41 straipsnio 4 dalyje nustatyta, kad skundą nagrinėjantis teismas, atsižvelgdamas į padaryto teisės pažeidimo pobūdį, mastą, atsakomybę lengvinančias ir kitas reikšmingas aplinkybes ir vadovaudamasis teisingumo ir protingumo principais, turi teisę nuspręsti, kad už šio įstatymo 34 straipsnio 16-20 dalyse nurodytus teisės pažeidimus licencijos ar leidimo galiojimas nepanaikinamas, jeigu dėl tam tikrų reikšmingų aplinkybių ekonominė sankcija – licencijos ar leidimo galiojimo panaikinimas – būtų akivaizdžiai per didelė ir neproporcinga (neadekvati) padarytam teisės pažeidimui ir dėl to neteisinga.

Pareiškėja nurodė TTGKĮ 33 straipsnio 4 dalies nuostatas ir teigia, kad, įvertinus išdėstytas faktines aplinkybes, mano, jog šiuo atveju turėtų būti taikoma įstatymo analogija – AKĮ 41 straipsnio 4 dalies ir TTGKĮ 33 straipsnio 4 dalies nuostatos, t. y. Mero Sprendimas ir Potvarkis Nr. MV-143 pripažinti kaip neatitinkantys proporcingumo, protingumo ir teisingumo principų reikalavimų ir neteisingi (b. l. 1-7).

*Atsakovė atsiliepimu į pareiškėjos skundą prašo skundą atmesti kaip nepagrįstą.*

Taip pat atsakovė šiame atsiliepime išdėstė faktines aplinkybes, nurodė AKĮ 16 straipsnio 3 punkto, Didmeninės ir mažmeninės prekybos alkoholio produktais licencijavimo taisyklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004-05-20 nutarimu Nr. 618 „Dėl Didmeninės ir mažmeninės prekybos alkoholio produktais licencijavimo taisyklių patvirtinimo“ (toliau – ir Licencijavimo taisyklės), 6 punkto nuostatas ir paaiškino, kad siekiant įvertinti, ar pareiškėja atitinka visus reikalavimus gauti licenciją neterminuotai prekiauti alkoholiniais gėrimais, buvo kreiptasi į Departamentą, kuris atsakovę informavo, jog Departamento Nutarimu Nr. 2 Įmonei taikytos ekonominės sankcijos už AKĮ 17 straipsnio 1 dalies 2, 8, 11 punktų, 2 dalies 2, 7, 9 punktų pažeidimus, pareiškėjos skundas dėl šio Departamento nutarimo galutine ir neskundžiama Lietuvos

vyriausiojo administracinio teismo 2021-10-20 nutartimi administracinėje byloje Nr. eA-1838-629/2021 buvo atmestas.

Taip pat atsakovė nurodė AKĮ 34 straipsnio 17 dalies nuostatas ir teigia, jog, atsižvelgiant į tai, kad buvo gauta informacija apie pareiškėjai įstatymų nustatyta tvarka taikytas sankcijas, taip pat įstatymo normos teisinį aiškinimą, buvo pagrįstai atsisakyta pareiškėjai išduoti licenciją prekiauti alkoholiniais gėrimais (b. l. 45-47).

*Skundas atmestinas.*

Nagrinėjamoje byloje ginčas kilo dėl Mero Sprendimo, kuriuo buvo atsisakyta tenkinti pareiškėjos 2023-06-05 prašymą, kuriuo pareiškėja siekė gauti licenciją verstis mažmenine prekyba alkoholiniais gėrimais Patalpose Jaunystės g. (b. l. 21-22, 66-67).

Bylos duomenimis nustatyta, kad pareiškėja kreipėsi į Savivaldybės administracijos direktorių 2023-06-05 prašymu (toliau – Prašymas), kuriuo prašė išduoti licenciją verstis mažmenine prekyba alkoholiniais gėrimais Patalpose (duomenys neskelbtini) (b. l. 48-49).

Atsakovė kreipėsi į Departamentą 2023-06-09 raštu Nr. SD-1401 „Dėl informacijos apie E. Č. individualią įmonę pateikimo“ (toliau – 2023-06-09 Raštas), kuriuo informavo, jog Įmonė pateikė Savivaldybės administracijai prašymą išduoti licenciją verstis mažmenine prekyba alkoholiniais gėrimais ir kuriuo prašė Departamento pateikti informaciją pagal pridedamą paklausimo formą. Taip pat šiame rašte nurodė, jog vadovaujantis Licencijavimo taisyklių 9 punktu, nepateikus informacijos per 5 darbo dienas ir nepranešus apie objektyvias priežastis, dėl kurių nustatyto termino informacijai pateikti nepakanka, laikoma, kad institucija prašytos informacijos, dėl kurios licencijos prašytojui negalėtų būti išduota licencija, neturi. Kartu su šiuo raštu pateiktame paklausime nurodė, jog Savivaldybė kreipiasi į Departamentą, prašydama suteikti tokią informaciją:

I. Ar nuo 2018-01-01 Įmonei yra įsiteisėjusių Departamento nutarimų dėl nuobaudos skyrimo už:

- 1) alkoholio produktų kontrabandą;
- 2) alkoholinių gėrimų be banderolių neteisėtą laikymą, gabenimą ar pardavimą;
- 3) falsifikuotų alkoholio produktų pardavimą, gabenimą ar laikymą;

II. Ar Įmonės vadovas yra ar buvo įmonių ar Europos juridinių asmenų ar jų filialų, kuriuose nustatyta atvejų, kai Lietuvos Respublikoje buvo gaminami, parduodami ir (ar) laikomi, gabenami alkoholio produktai neturint Lietuvos Respublikos Vyriausybės nustatyta tvarka išduotos licencijos, vadovas (b. l. 60-62).

Departamentas be kita ko 2023-06-13 Rašto 2 punkte nurodė, jog, vadovaudamiesi Licencijavimo taisyklių 8.1 papunkčiu, informuoja, kad Departamento Nutarimu Nr. 2 Įmonei taikytos ekonominės sankcijos už AKĮ 17 straipsnio 1 dalies 2, 8, 11 punktų, 2 dalies 2, 7, 9 punktų pažeidimus. Departamento turimais duomenimis, pažeidimų, dėl kurių priimtas šio rašto 2 punkte nurodytas nutarimas, padarymo metu Įmonės vienasmenis valdymo organas (vadovas) buvo E. Č., taip pat Departamento turimais duomenimis Nutarimas Nr. 2 yra įsiteisėjęs (b. l. 43-45).

Meras Sprendime nurodė, jog Savivaldybė išnagrinėjo pareiškėjos Prašymą ir, atsižvelgdama į Departamento 2023-06-13 Raštą, kuriame nurodoma, kad Įmonei buvo taikytos ekonominės sankcijos už AKĮ 17 straipsnio 1 dalies 2, 8, 11 punktų, 2 dalies 2, 7, 9 punktų pažeidimus ir nuo nutarimų įsiteisėjimo praėję mažiau nei 5 metai bei, remdamasi AKĮ 18<sup>4</sup> straipsnio 1 dalies 2 punktu ir 34 straipsnio 17 dalimi, informuoja, kad atsisako patenkinti šį Prašymą ir išduoti Įmonei licenciją verstis mažmenine prekyba alkoholiniais gėrimais bei nurodė šio Sprendimo apskundimo tvarką (b. l. 21-22, 66-67).

Pareiškėja nesutinka su atsakovo Sprendimu ir Komisijai paduotu skundo reikalavimu Komisijos prašo šį Sprendimą panaikinti (b. l. 1-7).

Byloje nagrinėjamas alkoholio kontrolės teisinių santykių srityje kilęs ginčas dėl Savivaldybės administracijos veiklos išduodant licenciją verstis mažmenine prekyba alkoholiniais gėrimais teisėtumo.

Pagal Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo 4 straipsnio 2 punktą, vienas iš pagrindinių principų, kuriais grindžiama vietos savivalda, yra savivaldybių savarankiškumo ir veiklos

laisvės pagal Lietuvos Respublikos Konstitucijoje ir įstatymuose apibrėžtą kompetenciją. Savivaldybės, įgyvendinant savarankiškas funkcijas, turi Konstitucijos ir įstatymų nustatytą sprendimų iniciatyvos, jų priėmimo ir įgyvendinimo laisvę ir yra atsakingos už savarankiškųjų funkcijų atlikimą. Įgyvendinant šias funkcijas, savivaldybių veiklą saisto įstatymų nustatyti reikalavimai ir tvarka, kuri numatyta įstatymuose, nustatoma ir kituose teisės aktuose.

AKĮ reglamentuoja santykius, susijusius su alkoholio produktų, maisto ir kitų produktų, kuriuose yra etilo alkoholio, gamyba, prekyba, laikymu, gabenimu, įvežimu, importu, eksportu, vartojimu, reklama, rėmimu, ir nustato valstybės alkoholio kontrolės Lietuvos Respublikoje pagrindus (AKĮ 1 straipsnio 2 dalis). Pagal AKĮ 16 straipsnio 3 dalies nuostatas, mažmenine prekyba alkoholiniais gėrimais leidžiama verstis tik turint licenciją verstis mažmenine prekyba alkoholiniais gėrimais. Licencijas išduoda, papildo, rekvizitus patikslina, apie galimą licencijos galiojimo sustabdymą ar panaikinimą įspėja, licencijos galiojimą sustabdo, licencijos galiojimo sustabdymą ar licencijos galiojimą panaikina atitinkamos savivaldybės meras arba jo įgaliota savivaldybės administracija. Licencijos verstis mažmenine prekyba alkoholiniais gėrimais gavimo tvarka reglamentuota AKĮ 18<sup>1</sup> straipsnyje bei Licencijavimo taisyklėse, kurios reguliuoja didmeninės prekybos alkoholio produktais ir mažmeninės prekybos alkoholiniais gėrimais licencijavimą.

Licencijavimo taisyklių 6 punktą nurodo, jog licencijas verstis mažmenine prekyba alkoholiniais gėrimais išduoda, papildo, jų rekvizitus patikslina, apie galimą licencijų galiojimo sustabdymą ar licencijų galiojimo panaikinimą įspėja, licencijų galiojimą sustabdo, licencijų galiojimo sustabdymą ar licencijų galiojimą panaikina savivaldybės meras arba jo įgaliota savivaldybės administracija, vadovaudamasi AKĮ ir Taisyklėmis.

AKĮ 18<sup>1</sup> straipsnio 1 dalyje numatyta, jog įmonėms, Europos juridiniams asmenims ir jų filialams, pateikusiems prašymą išduoti licenciją gaminti alkoholio produktus, verstis didmenine prekyba jais ar mažmenine prekyba alkoholiniais gėrimais, (toliau – licencijos prašytojas) licencija išduodama, jeigu jie atitinka šiuos reikalavimus: 1) neturi mokesstinės nepriemokos Lietuvos Respublikos valstybės biudžetui, savivaldybių biudžetams ar fondams, į kuriuos mokamus mokesčius administruoja Valstybinė mokesčių inspekcija (išskyrus atvejus, kai įmonei, Europos juridiniam asmeniui ar jo filialui mokesčių, delspinigių, baudų mokėjimas atidėtas arba dėl šių mokesčių, delspinigių, baudų vyksta mokesstinis ginčas), ir neturi įsiskolinimo Valstybiniam socialinio draudimo fondo biudžetui. Ši nuostata netaikoma licencijos prašytojams, turintiems licencijas verstis mažmenine prekyba alkoholiniais gėrimais ir norintiems gauti vienkartinę licenciją prekiauti šiais gėrimais masiniuose renginiuose, parodose ir mugėse; 2) licencijos prašytojui nebuvo panaikintas licencijos galiojimas šio AKĮ 34 straipsnio 17 dalyje ir (ar) 19 dalies 4 punkte nustatytais atvejais; 3) licencijos prašytojo vadovai prašymo išduoti licenciją pateikimo metu nėra ir nebuvo įmonių ar Europos juridinių asmenų ar jų filialų, kuriems jų vadovavimo metu buvo panaikintas licencijų galiojimas šio AKĮ 34 straipsnio 17 dalyje ir (ar) 19 dalies 4 punkte nustatytais atvejais, vadovai ar kiti šio AKĮ 34 straipsnio 17 dalyje nurodyti darbuotojai; 4) licencijos prašytojui ar jo vadovams ar kitiems šio AKĮ 34 straipsnio 17 dalyje nurodytiems darbuotojams nėra įsiteisėjusio apkaltinamojo teismo nuosprendžio dėl baudmės skyrimo, įsiteisėjusio teismo nutarimo, nutarties, įsiteisėjusio atitinkamo muitinės, Valstybinės mokesčių inspekcijos, policijos, Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos ar Narkotikų, tabako ir alkoholio kontrolės departamento nutarimo dėl nuobaudos skyrimo už alkoholio produktų kontrabandą, alkoholinių gėrimų be banderolių neteisėtą laikymą, gabenimą ar pardavimą, taip pat falsifikuotų alkoholio produktų pardavimą, gabenimą ar laikymą; 5) per pastaruosius penkerius metus iki prašymo išduoti licenciją pateikimo dienos licencijos prašytojo vadovai nebuvo įmonių, Europos juridinių asmenų ar jų filialų, kuriems buvo paskirtos ekonominės sankcijos už alkoholio produktų gaminimą, pardavimą ir (ar) laikymą, gabenimą Lietuvos Respublikoje neturint Lietuvos Respublikos Vyriausybės nustatyta tvarka išduotos licencijos, vadovai; 6) licencijos prašytojas, vadovaujantis Lietuvos Respublikos maisto įstatymu, yra registruotas maisto tvarkymo subjektas (ši nuostata netaikoma įmonėms, norinčioms įsigyti licencijas gaminti denatūruotą etilo alkoholi, nemaistinius alkoholinius tirpalus su kvapiųjų medžiagų priedais ir (ar) nedenatūruotą dehidratuotą ir denatūruotą dehidratuotą etilo alkoholi, skirtą naudoti tik

Lietuvos Respublikos atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo reikalavimus atitinkančių biodegalų ir (ar) biodegalų ir degalų mišinių gamybai, arba licencijas verstis didmenine prekyba jais).

Vadovaujantis AKĮ 18<sup>4</sup> straipsnio 1 dalimi, licencijos gaminti alkoholio produktus, verstis didmenine prekyba jais ar mažmenine prekyba alkoholiniais gėrimais neišduodamos šiais atvejais: 1) licencijos prašytojas pateikia ne visus reikiamus, neteisingai užpildytus dokumentus ir neįvykdo licencijas išduodančios institucijos reikalavimo pateikti trūkstamus dokumentus ar ištaisyti juose esančius trūkumus; 2) licencijos prašytojas neatitinka šio AKĮ 18<sup>1</sup> straipsnio 1 dalyje nustatytų reikalavimų; 3) licencijos prašytojas nesumoka už licencijos išdavimą nustatytos valstybės rinkliavos. Be šio straipsnio 1 dalyje nustatytų reikalavimų, licencijos gaminti alkoholio produktus neišduodamos ir tais atvejais, jeigu licencijos prašytojas neatitinka šio AKĮ 18<sup>1</sup> straipsnio 2 dalyje nustatytų reikalavimų. Jeigu licencijos prašytojas neatitinka šio AKĮ 18<sup>1</sup> straipsnio 2 dalies 1 punkte nustatytų reikalavimų, licencija jam neišduodama vienus metus nuo anksčiau turėtos licencijos galiojimo panaikinimo dienos. Jeigu licencijos prašytojas neatitinka šio Įstatymo AKĮ 18<sup>1</sup> straipsnio 2 dalies 2 ir 3 punktuose nustatytų reikalavimų, jam licencija neišduodama penkerius metus nuo anksčiau turėtos licencijos galiojimo panaikinimo dienos (AKĮ 18<sup>4</sup> straipsnio 2 dalis).

Be šio straipsnio 1 dalyje nustatytų reikalavimų, licencijos verstis didmenine prekyba alkoholio produktais neišduodamos ir tais atvejais, jeigu licencijos prašytojas neatitinka šio AKĮ 18<sup>1</sup> straipsnio 3 dalyje nustatytų reikalavimų. Jeigu licencijos prašytojas neatitinka šio AKĮ 18<sup>1</sup> straipsnio 3 dalies 1 punkte nustatytų reikalavimų, licencija jam neišduodama vienus metus nuo anksčiau turėtos licencijos galiojimo panaikinimo dienos. Jeigu licencijos prašytojas neatitinka šio AKĮ 18<sup>1</sup> straipsnio 3 dalies 2 ir 3 punktuose nustatytų reikalavimų, jam licencija neišduodama penkerius metus nuo anksčiau turėtos licencijos galiojimo panaikinimo dienos (AKĮ 18<sup>4</sup> straipsnio 3 dalis).

Pagal AKĮ 18<sup>4</sup> straipsnio 4 dalį, be šio straipsnio 1 dalyje nustatytų reikalavimų, licencijos verstis mažmenine prekyba alkoholiniais gėrimais neišduodamos ir šiais atvejais: 1) jeigu licencijos prašytojas neatitinka šio AKĮ 18<sup>1</sup> straipsnio 4 dalyje nustatytų reikalavimų. Jeigu licencijos prašytojas neatitinka šio AKĮ 18<sup>1</sup> straipsnio 4 dalies 1 punkte nustatytų reikalavimų, licencijos neišduodamos vienus metus nuo anksčiau turėtos licencijos galiojimo panaikinimo dienos. Jeigu licencijos prašytojas neatitinka šio AKĮ 18<sup>1</sup> straipsnio 4 dalies 2 punkte nustatytų reikalavimų, licencija verstis mažmenine prekyba alkoholiniais gėrimais toje prekybos vietoje, kurioje nustatytas pažeidimas, jį padariusiam licencijos prašytojui neišduodama vienus metus nuo anksčiau turėtos licencijos galiojimo panaikinimo dienos. Jeigu licencijos prašytojas neatitinka šio AKĮ 18<sup>1</sup> straipsnio 4 dalies 3 punkte nustatytų reikalavimų, vienus metus nuo pažeidimo nustatymo dienos jam neišduodama vienkartinė licencija verstis mažmenine prekyba alkoholiniais gėrimais masiniuose renginiuose, parodose ir mugėse, rengiamuose toje savivaldybėje, kurioje nustatytas pažeidimas; 2) kai savivaldybės taryba, siekdama užtikrinti viešąją tvarką ir visuomenės saugumą ir įvertinusi prekybos alkoholiniais gėrimais vietą, gyventojų, bendrijų, bendruomenių ar jų atstovų, asociacijų ar kitų institucijų raštu pareikštą nuomonę, policijos komisariatų pasiūlymus, priima motyvuotą sprendimą neišduoti licencijos.

Taisyklių 8.1 papunktyje įtvirtinta nuostata, jog savivaldybės vykdomoji institucija, gavusi licencijos prašytojo paraišką išduoti mažmeninės prekybos alkoholiniais gėrimais licenciją kreipiasi į Departamentą, prašydama pateikti informaciją, ar licencijos prašytojui yra įsiteisėjusių Departamento nutarimų dėl nuobaudos skyrimo už alkoholio produktų kontrabandą, alkoholinių gėrimų be banderolių neteisėtą laikymą, gabenimą ar pardavimą, falsifikuotų alkoholio produktų pardavimą, gabenimą ar laikymą, taip pat ar licencijos prašytojo vadovas yra ar buvo įmonių ar Europos juridinių asmenų ar jų filialų, kuriuose nustatyta atvejų, kai Lietuvos Respublikoje buvo gaminami, parduodami ir (ar) laikomi, gabenami alkoholio produktai neturint Lietuvos Respublikos Vyriausybės nustatyta tvarka išduotos licencijos, vadovas.

AKĮ 34 straipsnio 17 dalis nurodo ekonominių sankcijų už šio įstatymo pažeidimus taikymą, t. y. įmonėms, Europos juridiniams asmenims ir jų filialams licencijų galiojimas panaikinamas ir pakartotinai licencijos neišduodamos, jeigu jiems arba jų vadovams ar kitiems darbuotojams (jeigu jie veikė įmonės, Europos juridinio asmens ar jo filialo vardu ar dėl jų interesų) yra įsiteisėjęs apkaltinamasis teismo nuosprendis dėl baudmės skyrimo, įsiteisėjęs teismo nutarimas, nutartis,

įsiteisėjęs atitinkamas muitinės, Valstybinės mokesčių inspekcijos, policijos, Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos ar Narkotikų, tabako ir alkoholio kontrolės departamento nutarimas dėl nuobaudos skyrimo už alkoholio produktų kontrabandą, alkoholinių gėrimų be banderolių neteisėtą laikymą, gabenimą ar pardavimą, taip pat falsifikuotų alkoholio produktų pardavimą, gabenimą ar laikymą.

Nagrinėjamoje byloje ginčas kilo dėl Mero Sprendimo, kuriuo pareiškėja buvo informuota, jog Savivaldybės administracija, atsižvelgdama į Departamento 2023-06-13 Raštą, kuriame nurodoma, kad Įmonei buvo taikytos ekonominės sankcijos už AKĮ 17 straipsnio 1 dalies 2, 8, 11 punktų, 2 dalies 2, 7, 9 punktų pažeidimus ir nuo nutarimų įsiteisėjimo praėję mažiau nei 5 metai bei remdamasi AKĮ 18<sup>4</sup> straipsnio 1 dalies 2 punktu ir 34 straipsnio 17 dalimi, informuoja, kad atsisako patenkinti šį pareiškėjos Prašymą ir išduoti Įmonei licenciją verstis mažmenine prekyba alkoholiniais gėrimais. Dėl to Komisija sprendžia, kad nagrinėjamu atveju atsakovės veikimas ir su juo susijusių klausimų išsprendimas taip pat yra sietinas su institucijos veikimu viešojo administravimo srityje, todėl jos veiklai yra taikytinos Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo (toliau – VAI) normos. Dėl to, nagrinėjant šį ginčą, taip pat svarbu nustatyti, ar pareiškėjos ginčijamas Sprendimas ir atsakovo veikimas atitinka VAI nuostatų reikalavimus.

Pažymėtina, kad viešojo administravimo subjekto priimtas sprendimas dėl atsisakymo nagrinėti skundą (prašymą), atsisakymo tenkinti prašymą ar skundą, suteikti informaciją ir kt. yra laikytinas administraciniu sprendimu, kaip apibrėžta VAI 2 straipsnio 5 dalyje, t. y. administracinis sprendimas yra teisės aktų reglamentuotu būdu ir (ar) forma išreikšta vienkartinė viešojo administravimo subjekto valia dėl teisės taikymo, privaloma ir skirta konkrečiam asmeniui ar individualiai apibrėžtai asmenų grupei. Viešojo administravimo subjekto sprendimai turi atitikti VAI 10 straipsnio 5 dalyje įtvirtintas nuostatas. Vadovaujantis VAI 10 straipsnio 5 dalies 1–8 punktais, administraciniame sprendime turi būti nurodyta: 1) administracinį sprendimą priėmusio viešojo administravimo subjekto pavadinimas; 2) administracinio sprendimo data; 3) administraciniam sprendimui suteiktas registracijos numeris; 4) atliekamas tvarkomasis veiksmas arba asmenims nustatytos teisės ir (ar) pareigos; 5) administracinio sprendimo teisinis ir faktinis pagrindas ar kitos administraciniam sprendimui įtakos turėjusios aplinkybės; 6) administracinio sprendimo motyvai; 7) administracinio sprendimo apskundimo tvarka, nurodant konkrečią skundą nagrinėjančią instituciją ar įstaigą, skundo padavimo terminą ir teisės aktą, reglamentuojantį apskundimo tvarką; 8) administracinį sprendimą priėmusio asmens vardas, pavardė ir pareigos. Tuo tarpu VAI 3 straipsnio 5 punkte įtvirtintas išsamumo principas, pagal kurį viešojo administravimo subjektas į prašymą (skundą) turi atsakyti aiškiai ir argumentuotai, nurodydamas visas prašymo (skundo) nagrinėjimui įtakos turėjusias aplinkybes ir konkrečias teisės aktų nuostatas, kuriomis rėmėsi vertindamas prašymo (skundo) turinį.

Aiškindamas ankstesnės VAI redakcijos VAI 8 straipsnį, reglamentuojantį individualiam administraciniam aktui keliamus reikalavimus, Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas (toliau – ir LVAT) savo jurisprudencijoje yra konstatavęs, kad VAI 8 straipsnio nuostatos reiškia, kad akte turi būti nurodomi pagrindiniai faktai, argumentai ir įrodymai, pateikiamas teisinis pagrindas, kuriuo viešojo administravimo subjektas rėmėsi priimdamas administracinį aktą; motyvų išdėstymas turi būti adekvatus, aiškus ir pakankamas. Ši teisės norma siejama su teisėtumo principu, pagal kurį reikalaujama, kad viešojo administravimo subjektai savo veikla nepažeistų teisės aktų, kad jų sprendimai būtų pagrįsti, o sprendimų turinys atitiktų teisės normų reikalavimus (*LVAT 2010-11-15 sprendimas administracinėje byloje Nr. A<sup>556</sup>-15/2010*). VAI nuostatos taip pat patvirtina, jog individualiam administraciniam aktui keliamas motyvuotumo reikalavimas. Pažymėtina ir tai, kad sprendimo priėmimo faktinis pagrindas ir individuali argumentacija turi būti žinoma ne tik viešojo administravimo subjektui, priimančiam sprendimą, bet ir asmeniui, kurio atžvilgiu jis priimamas (*žr., pvz., LVAT 2017-11-08 nutartį administracinėje byloje Nr. eA-1833-442/2017, 2018-07-19 nutartį administracinėje byloje Nr. A-1150-502/2018*). Individualus administracinis aktas paprastai turi būti toks, kad iš jo būtų galima suprasti visuomeninių santykių esmę, subjektus, dalyvaujančius šiuose santykiuose, būtų aiškus tų visuomeninių santykių teisinis kvalifikavimas. Visiškai nesilaikant minėtų nuostatų ar tai darant tik iš dalies, paprastai kyla pagrįsta abejonė dėl tokio administracinio akto

teisėtumo bei pagrįstumo, įgalinanti teismą, nagrinėjanti tokią bylą, skundžiamą viešojo administravimo subjekto individualų administracinį aktą panaikinti (žr., pvz., LVAT 2016-12-22 sprendimą administracinėje byloje Nr. A-2074-146/2016, 2017-07-28 nutartį administracinėje byloje Nr. eA-1096-858/2017, 2018-04-18 sprendimą administracinėje byloje Nr. A-871-525/2018).

Iš į bylą pateiktų dokumentų matyti, kad pareiškėja skundžiamo Sprendimo neteisėtumą ginčija tuo aspektu, kad skundžiamas Sprendimas yra neatitinkantis proporcingumo, protingumo ir teisingumo principų reikalavimų ir neteisingas.

Nagrinėjamu atveju Komisija, atsižvelgdama į nagrinėjamoje byloje nustatytas teisiškai reikšmingas aplinkybes, įvertinusi pareiškėjos skundo turinį ir atsakovės Sprendimą, sprendžia, kad mažmeninė prekyba alkoholiniais gėrimais yra ūkinė veikla, kuri patenka į Lietuvos Respublikos Konstitucijos 46 straipsnio 1 dalyje ginamą ūkinės veiklos laisvės sritį. Kita vertus, Lietuvos Respublikos Konstitucinis Teismas 2004-01-26 nutarime yra konstatavęs, kad, atsižvelgiant į alkoholio produktų, kaip specifinių civilinės apyvartos objektų, darančių neigiamą poveikį žmogaus sveikatai, pobūdį, valstybė gali nustatyti specialų, būtent šio produkto apyvartai skirtą, teisinį reguliavimą. Įstatymų leidėjas turi nustatyti ne tik būtinus reikalavimus, kuriuos turi atitikti ūkio subjektai, siekiantys gauti licencijas užsiimti didmenine ar mažmenine prekyba alkoholio produktais (kaip ir bet kuria kita licencijuojama veikla), bet ir reikalavimus, kurių turi laikytis tokias licencijas gavę asmenys (žr. Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo 2008-01-21 nutarimą). Toks reguliavimas yra įtvirtintas ir AKĮ, kuris reguliuoja teisinius santykius, priskirtinus viešajai teisei. Šiuo įstatymu nustatytais administracinėmis priemonėmis yra varžoma asmens ūkinės veiklos laisvė alkoholio gamybos, prekybos ir vartojimo srityje, tačiau tuo yra siekiama pozityvių AKĮ 1 straipsnio 1 dalyje nustatytų tikslų (mažinti bendrąjį alkoholio suvartojimą, jo prieinamumą, ypač nepilnamečiams, piktnaudžiavimą alkoholiu, jo daromą žalą sveikatai ir ūkiui, nustatyti teisės gaminti, parduoti, įvežti, importuoti ir eksportuoti šiame AKĮ reglamentuojamus alkoholio produktus suteikimo ūkio subjektams teisinius pagrindus), įtvirtinant atitinkamus reikalavimus vertimuisi ūkine veikla.

Bylos duomenys tvirtina, kad pareiškėja, siekdama gauti licenciją verstis mažmenine prekyba alkoholiniais gėrimais Patalpose (duomenys neskelbtini), tuo tikslu kreipėsi į Savivaldybės administraciją Prašymu. Atsakovas, vadovaudamasis Licencijavimo taisyklių 8.1 papunkčiu, gavęs šį pareiškėjos Prašymą, 2023-06-09 Raštu kreipėsi į Departamentą, prašydamas pateikti informaciją, ar licencijos prašytojui yra įsiteisėjusių Departamento nutarimų dėl nuobaudos skyrimo už alkoholio produktų kontrabandą, alkoholinių gėrimų be banderolių neteisėtą laikymą, gabenimą ar pardavimą, falsifikuotų alkoholio produktų pardavimą, gabenimą ar laikymą, taip pat ar licencijos prašytojo vadovas yra ar buvo įmonių ar Europos juridinių asmenų ar jų filialų, kuriuose nustatyta atveju, kai Lietuvos Respublikoje buvo gaminami, parduodami ir (ar) laikomi, gabenami alkoholio produktai neturint Lietuvos Respublikos Vyriausybės nustatyta tvarka išduotos licencijos, vadovas. Gavęs Departamento 2023-06-13 Rašte nurodytą informaciją apie pareiškėjai taikytas ekonomines sankcijas už AKĮ pažeidimus, Meras išnagrinėjo pareiškėjos Prašymą ir Skundžiamu Sprendimu, vadovaudamasis AKĮ 18<sup>4</sup> straipsnio 1 dalies 2 punktu, 34 straipsnio 17 dalimi, atsisakė išduoti pareiškėjai licenciją verstis mažmenine prekyba alkoholiniais gėrimais bei apie tai informavo pareiškėją.

Pažymėtina, kad kiekviena bylos šalis turi įrodyti aplinkybes, kuriomis grindžia savo reikalavimus ir atsikirtimus. Šios taisyklės administraciniame procese kyla iš Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo 56 straipsnio 2 ir 5 dalyse įtvirtinto teisinio reglamentavimo. Šios taisyklės taikomos ir nagrinėjant bylas Komisijoje (žr., pvz., LVAT 2019-12-04 sprendimą administracinėje byloje Nr. eA-2106-415/2019; 2021-03-31 sprendimą administracinėje byloje Nr. A-643-815/2021; 2021-10-27 sprendimą administracinėje byloje Nr. eA-3698-520/2021).

Nagrinėjant bylą, nenustatyta, kad atsakovas, nagrinėdamas pareiškėjos Prašymą, aplinkybių vertinimą būtų atlikęs netinkamai ar iš viso nebūtų atlikęs, kas turėtų įtakos ginčijamo akto neteisėtumo vertinimui.

Komisija, susipažinusi ir įvertinusi skundžiamo Sprendimo turinį, ginčo šalių pateiktus procesinius ir kitus dokumentus, konstatuoja, kad skundžiamas administracinis aktas atitinka VAI 10 straipsnio 5 dalyje numatytus administraciniam sprendimui keliamus privalomus reikalavimus.

Įvertinusi nagrinėjamoje byloje nustatytas teisiškai reikšmingas aplinkybes, Komisija sprendžia, kad pareiškėjos ginčijamą Sprendimą priėmė įgaliotas viešojo administravimo subjektas, skundžiamame Sprendime pateikta informacija yra aiški ir informatyvi, iš jos pakankamai suprantama, kokių faktinių aplinkybių pagrindu jis buvo priimtas ir tai pagrindė tinkamai parinktomis teisės aktų normomis bei nurodė jo apskundimo tvarką.

Komisija konstatuoja, kad pareiškėjos Komisijai paduoto skundo argumentai nepaneigia skundžiamo Sprendimo pagrįstumo ir teisėtumo, Komisija neturi nei faktinio, nei teisinio pagrindo tenkinti pareiškėjos skundo reikalavimo panaikinti Sprendimą, todėl pareiškėjos skundas atmestinas kaip nepagrįstas.

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos ikiteisminio administracinių ginčų nagrinėjimo tvarkos įstatymo 19 straipsniu, 20 straipsnio 1 dalies 1 punktu, 22 straipsniu, Komisija

n u s p r e n d ž i a:

pareiškėjos E. Č. individualios įmonės, atstovaujamos advokato padėjėjo K. R., skundą atmesti kaip nepagrįstą.

Sprendimą per vieną mėnesį nuo jo priėmimo bylos šalys turi teisę apskųsti Regionų administraciniam teismui Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka.

Posėdžio pirmininkė

Vesta Šliogerytė

Komisijos narės

Beata Labutytė

Sigita Šimbelytė